

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Sądu Okręgowego Małgorzata Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2023 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta P.

przeciwko W. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 27 maja 2022 r.

sygnatura akt VII C 1100/21

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Wiśniewska

II Ca 2088/22

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 lipca 2021 r. Skarb Państwa – Prezydent Miasta P. wniósł o zasądzenie od pozwanego W. W. kwoty 17.488,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 16.612,20 zł od dnia 20 lutego 2020 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 876,71 zł od dnia 13 czerwca 2020 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzi wynagrodzenia w kwocie 16.612,20 zł za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r. oraz kwoty 876,71 zł za okres od 1 stycznia 2020 r. do dnia 27 lutego 2020 r. Jako podstawę prawną powództwa powód wskazał art. 225 k.c. w zw. z art. 224 § 2 k.c.

Wyrokiem z dnia 27 maja 2022 r., sygnatura akt VII C 1100/22 Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu oddalił powództwo (punkt 1.) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu (punkt 2.).

Przesłankę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiło stwierdzenie, że wprowadzić co do zasady powództwo było uzasadnione, ale roszczenie powoda uległo przedawnieniu, ponieważ pozew o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne

korzystanie z gruntu został złożony po upływie roku od dnia zwrotu rzeczy (z powołaniem na normy art. 229 k.c. i art. 230 k.c.).

Apelację od wyroku wniósł powód.

Zarzucił Sądowi I instancji naruszenie prawa materialnego, tj.:

1. art. 229 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie w stosunku do posiadacza zależnego,
2. art. 230 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że na mocy odesłania zawartego w tym przepisie do posiadacza zależnego ma zastosowanie przepis art. 229 k.c.

Apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty dochodzonej pozwem wraz z odsetkami oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była bezzasadna.

Apelujący nie podniósł żadnych zarzutów naruszeń przepisów postępowania oraz nie kwestionował stanu faktycznego ustalonego przez Sąd I instancji, przedstawionego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Kontrola instancyjna sprowadzała się zatem do oceny prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego pod względem materialnoprawnym, z uwzględnieniem podstawy faktycznej wynikającej z ustaleń Sądu I instancji, którą Sąd odwoławczy przyjął za własną (art. 382 k.p.c.). Zważywszy, że sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ § 1 k.p.c.), ocena Sądu odwoławczego ograniczona była do zarzutów podniesionych w apelacji (art. 505⁹ § 1¹ i § 2 k.p.c.), a wobec tego, że Sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku będzie zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa (art. 505¹³ § 2 k.p.c.).

Przy uwzględnieniu faktów ustalonych przez Sąd I instancji i niezakwestionowanych w apelacji, orzeczenie Sądu Rejonowego jest prawidłowe.

Art. 229 § 1 k.c. wprowadza szczególny, roczny termin przedawnienia roszczeń uzupełniających właściciela rzeczy oraz roszczeń posiadacza o zwrot nakładów na rzecz, liczony od dnia zwrotu rzeczy po zakończeniu bezumownego posiadania. Jak trafnie przy tym wskazano w odpowiedzi na apelację, norma art. 229 § 1 k.c. obejmuje roszczenia jeszcze nieprzedawnione, skracając termin ich przedawnienia do jednego roku od dnia zwrotu rzeczy (do roszczeń uzupełniających w sytuacji, gdy nie doszło do zwrotu rzeczy, stosuje się natomiast ogólne przepisy o przedawnieniu roszczeń, do których odwoływał się apelujący, tj. art. 118 k.c.). Norma art. 229 § 1 k.c. odnosi się wprost do samoistnego posiadacza rzeczy. Nie oznacza to jednak, jak przyjął apelujący, że w przypadku posiadacza zależnego roszczenia uzupełniające właściciela po zwrocie rzeczy przedawniają się na zasadach ogólnych.

Trafnie Sąd Rejonowy przyjął, że normę art. 229 k.c. stosuje się do posiadacza zależnego (do stosunków między właścicielem rzeczy a posiadaczem zależnym) odpowiednio, na podstawie art. 230 k.c. Taki pogląd jest przyjmowany jednolicie przez przedstawicieli doktryny (Mariusz Fras (red.), Magdalena Habdas (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom II. Własność i inne prawa rzeczowe, K. Osajda (red. serii), W. Borysiak (red. tomu). Kodeks Cywilny. Komentarz. Wyd. 30, Warszawa 2022) i nie budzi wątpliwości w orzecznictwie sądów powszechnych (por. m.in. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 19 marca 2019 r. XXV C 1801/16, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 8 grudnia 2017 r. I ACA 584/17, wyrok Sądu Najwyższego z 3 marca 2004 r. III CK 341/02, wyrok Sądu Najwyższego z 25 marca 1986 r. IV CR 29/86). W konsekwencji to stanowisko apelującego, a nie stanowisko Sądu Rejonowego, w kwestii wykładni normy art. 230 k.c. uznać należało za błędne i będące wyłącznie wynikiem przyjętej taktyki procesowej. Nie ma

żadnych podstaw twierdzenie, że „art. 230 k.c. nie zawiera odesłania do art. 229 k.c.” W szczególności bezpodstawną jest wykładnia językowa norm art. 229 k.c. i art. 230 k.c. zaprezentowana w apelacji. W art. 230 k.c. zawarte zostało jasne – również na gruncie językowym – odesłanie do „przepisów dotyczących roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy” na gruncie stosunku między właścicielem rzeczy a posiadaczem zależnym, o ile z przepisów regulujących ten stosunek nie wynika nic innego. „Przepisem dotyczącym roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy” jest m.in. przepis art. 229 k.c., regulujący jednolicie kwestię terminu przedawnienia roszczeń właściciela rzeczy i posiadacza po zwrocie rzeczy, zatem nie ma podstaw, by wyłączyć jego stosowanie do posiadacza zależnego, jak oczekuje apelujący.

Zarzuty apelacyjne okazały się więc bezpodstawne, a środek odwoławczy podlegał oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., mając na uwadze jego wynik i wniosek o zwrot kosztów zawarty w odpowiedzi na apelację.

Małgorzata Wiśniewska